

„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja za pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ „ 2 „
6 „ „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Posamezne številke se dobivajo po 10 scđlov v Gorici v tobakarnici v gošposki ulici blizu „treh kron“. — v Trstu v tobakarnici „Via della caserma 60“.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo pod naslovom: Viktor Dolenc v Gorici. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim neprimožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Vojna za osvobojenje Jugoslovanov. Evropsko bojišče.

Kar so se začeli boji za prevažni Šibski prehod, bili so se Rusi in Turci tudi v drugih krajih in marsikaterikrat prav ljuto. Poročali smo že o bojih ob gornjem Lomu pri Jaslarju, od kodar so se bili Rusi umaknili do Sultankioja; pozneje so se po turških poročilih zopet na istem mestu bojevali in tudi še južnejši pri Karagaču; kako je le to mogoče, nij nam jasno, ker se nij nikdar poročalo, da bi bili Rusi zopet prepodili Turke iz po njih pridobljenega Karagača in Jaslarja; torej je najbrže to novo poročilo turško o zopetnih bojih pri Jaslarju le turški humbug (laž). Boji so bili mej levim krilom carjevičeve vojske in turško garnizijo v Ruščuku in sicer pri Kadikioju, torej na desnem bregu Loma; Turci so bili zagrabili Rušo, a bili so iz Kadikioja zopet prepojeni. Na zahodni strani Razgrada zagrabili so bili prošli teden Turci, priselci iz Turlaka, Rušo in jih baje prepodili iz Kostance. Najnovejši boji so bili pri Kara-Hasankioju (Karakasanu), v katerih so bili Rusi po turških poročilih močno pobiti in prisiljeni umakniti se do Popkoja. Po tem takem so poprijeli Turci ofenzivo na celotni vzhodni črti, namreč od Osmanbazarja, ali bolje skorej, od Balkana do Ruščuka, kajti proti Kesrovi, Eleni in Tirnovi so tudi že poskušali prodirati. Pridobili so v teh bojih Turci prav malo, kajti Rusi stojé še vedno ob črnuem Lomu in celó na desnem bregu Loma v Kadikioju.

Na Balkanu imajo Rusi še vse iz početka pridobljene prehode in v Šibki so se tako močno utrdili, da jih nikaka premoč več ne prepodi iz nje. Omenimo naj, da so po angleških poročilih izgubili Rusi po turških napadih na Šibko 7000. Turci pak 22 000 mož ranjenih in mrtvih. Na severnem vzhodu Balkana imajo torej Rusi še vse svoje stare pozicije, kajti nahajajo se še v Gabrovi in Trjavni (Travni) in Eleni. Na dalje imajo še Selve v svoji oblasti; tukaj so se posebno močno utrdili. Vsem tem pozicijam je Tirnova nekako sredotočje.

Od zahodne strani iz Plevne in Lovca niso bili Rusi posebno nadlegovani; poročali smo že, da je skušal Osman paša iz Lovca prodreti in vzeti Rušom Selve, a brezuspešno. Pred par dnevi je pa proderl Osman paša iz Plevne čez Grivico s 25.000 mož-

mi; pri Pelisatu se je bil vnel hud boj in Turci so bili prisiljeni umakniti se proti Plevni izgubivši mnogo mrtvih in ranjenih.

Rumunska vojska je že vsa prešla čez Donavo pri Korabiji naproti izlivu reke Iskre na zahodni strani Nikopolja in se je združila z nekaterimi oddelki ruske vojske. Poveljnik temu desnemu krilu cele ruske vojske bode rumunski knez Karol sam; zapovednik v generalnem štabu njegovem bode pa ruski general Zaton. V Nikopolju je ostalo le nekoliko rumunske posadke. Allah! Tako so kričali židovski in drugi Turki, ko so čitali poročilo, da so prekorčili Turci Donavo pri Silistriji; a sedaj molče že zopet, kajti nič nij skorej na tem resnice in Turci napravili so le kratek mostič do bližnjega otoka pred židovi Silistrijske trdnjave in nimajo niti toliko materiala več, da bi most zdajšnji iz tega otoka do levega rumunskega brega Donave. Sicer pa užé čakajo Rusi ob levem bregu Donave, ko bi zares hoteli Turci na Rumunsko; jim užé posvetijo nazaj v Silistrijo.

Iz Srbije.

Na srbsko-bulgarski granici (na Timoku),
14. avgusta 1877.

Že zopet je precej Timočke vode v široko Donavo se izlilo, kar Vam nisem ničesa napisal; no, pa tudi ni tako lahko pisati, kakor bi si kedó drug mislil, kateri v hladni sobici sedi in vse pisarske potreščine pred seboj ima; drugo je pa tudi to, da na vsa sporočila, kar sem jih v celnem času srbsko-turške vojske napisal, kakor tudi na druga pisma na prijatelje (ne vem do dandanes, ali so jih dotične osebe primile ali ne) sem dosedaj le dve pismi vdobil; — tedaj dve pismi na toliko in toliko listov in sporočil v teku 16 dolgih mesecev! Pred enim mesecem sem Vam tri sporočila poslal; no, ali ste jih primili ali ne, do dan danes mi je nepoznato. Saj vendar je nemogoče, da bi „prijatelji“, sosedni Madžari, tako lakot trpeli in bi vsa moja pisma bili požrti?

Ne strašite se lažljivih sporočil o dogodkih iz iztoka, s katerimi naši sovražniki trgujejo. To je njih zanimivanje; edino s tem si tešijo grizenje in nemir svojih „poštenih“ duš. Odkar se po balkanskih

*) Nismo niti jednega prijeli.

Ured.

pečinah bratovska kri cedi, upotrebljevali so naši protivniki sramotno orožje laži, da bi nas z istim plašili; ali vse zastonj, — ni bankrotstvo, niti socialna revolucija, niti ustanki po Kavkazu v Aziji, niti revolucija v Poljskoj, o kateri so nam prerokovali — nij naša srea poplašila. Panslavizem, rusko barbarstvo bila so jim sredstva, s kojima so zapadno civilizacijo proti nam bunili, in nazadnje pak, ko so že uvereni bili, da se strašna lavina, koja se od severa proti jugu in zapadu vali, niti s temi raznimi strašili ostaviti ne da — začeli so z britanskimi interesi in z „zeleno zastavo“ strašiti — a vse zastonj! Slavjanstvo se je probudilo. Ono tirja svoja prava, svoje zemlje; kliče iz groba svoje care, kralje in kneze in dokler se te tirjatve ne izpolnijo — tudi miru ne bode, ne sme in ne more biti.

Kod Plevne so bili Rusi pobiti — ali ne mislite, da je Plevna bila drug Sedaj za Rušo, kakor bi n. pr. Madžarom in židovskim Švabom bilo ljubo. O nel To naj bode bratom Rusom dobro došel nauk za daljne operacije, da se ne bodo i dalje s tako lahkomisljenostjo v notranjo Turško spuščali. Naj ne mislijo naši „poštenci“ Švabi in Madžari, da so z nesrečno bitko pri Plevni zakopane one slavne besede, ktere je car osloboditelj v preteklem letu v Kremli velike Moskve izgovoril — o ne — prava borba sedaj začne in upajmo, da v kratkih dnevih se bodo naša srca zopet oveselila. Mi pričakujemo dan na dan iz Bjele od velikega cara povelje, da prekoravimo granico in da ponovimo boj proti največjemu sovražniku slavjanstva. Srbskih topov grm na obalah Timoka privabiti če tudi Grško na sveto oslobodjenje. Srbija je tako pripravljena, da lahko vsak hip udari, in upajmo, z boljšimi vspehi kakor v pretečeni borbi — čeravno ni tudi lani bila pobita. Tedaj zopet na noge!

Turška se bori sedaj za svoje življenje; tu se ne vojskuje turška armada, ampak turški narod. Tudi Avstrija z onima dvema ali tremi korami svoje armade ne ugasi zdramljene zavesti Jugoslovanov. Ona bi mogla moralno silno uplivati na jugoslovanski narod, ali v to svrhu treba je, da popusti centralizacijo ter se poprime federalizma, inace si sama sebi grob koplje!

Kakor se čuje, pojde minister Ristlč te dni v Beč (Dunaj), sigurno da pozvé, kaj neki tamošnji krogovi mislijo, ako bi Srbija zopet v akcijo stopila.

No, jaz bi Vam še več napisal, ali verujte, da

LISTEK.

Sodba v českem Brodu.

Historična novela.

(Česki spisal Prokop Chocholeček, poslovenil Andrejček Jože).

(Dalje).

Služabniki pa se ne ganejo z mesta, ker jim ni njihov gospod k temu velel.

„Rana ni vredna besede“ pravi primator, ko jo je ogledal „to je samo obadeč v meso, a ta betvica krvi, ki ti je ušla, te ne ugonobi. Vendar doslej ne vem“ pogleda mladenču bistro v obraz „kako si prišel sem na vrt, ne vem, kdo te je ranil? Kako je sploh mogoče, da bi se v mestu, čegar primator sem, višile v nočni dobi krvave svaže in to konečno v mojem lastnem vrtu? Rasjasni mi to, Guntram, da bo mogoče dobiti zločinca; mestna vrata so zaprta, a ne dam jih jutri prej odpreti, da bo razbojnik v mojih rokah in spodobno kaznovan.“

„To tudi upam“, pristavi Guntram spokojen. „Mene raniti, mene sina praškega svetovalca Jakoba Oertla in bodočega zeta primatorja česko-brodskega.“

„O tem ne prašam“ vskoči mu aestrpljivo primator do besede „ali kako se je to zgodilo, to prašam?“

Sedaj še-le je pripovedoval Guntram precej obširno celo dogodbo, a primator je poslušal z rastočim strmenjem njegovo pripoved. Ko je mladenič svoj govor končal, zamislil se je za hip primator: „Tukaj je stal na jablani pri oknu moje hčere, praviš“ prašal je ter pogledal kviško; v čemuati njegove hčere je bila tema.

„Čudno“ omeni Guntram, ki je tudi pogledal gorri ter z glavo majal „jaz sem vendar dobro videl, da je bila prej ondi luč, sedaj pa je tema.“

„Pa se vendar ni vrnil ta fante“ pretresal je v duhu primator „sem se mar zato tolikanj trudil, da bi ga odstranil, da bi mi ravno sedaj zopet na pot prišel? Vže spomin naj mi dela nepokoj, a ne bodem mogel mirno umreti, ako se spomnim nanj. Kako ga sovražim! Njegov oče je vzrok, da sem poželel ptujega blaga, zakaj me je postavil varuha svojemu posestvu? Da bi jih pa sedaj nazaj dal, tega vže ne morem učiniti, kajti s tem bi pred celim svetom priznal, da sem jih imel po krivici v posesti, a to se ne sme, se ne more zgoditi. Saj se jih kmalo iznebim, se svojo hčerjo jih oddam Oertlu, naj pa on prenaša nepokoj, kakoršnega sem jaz doslej prenašal, ki tiči v tem posestvu. Ha! Kaj on, ta fante, ta Jan? Ni-li on vzrok, da se je moja žena razburila proti meni, da me moj lastni otrok sovraži? A vendar ni mogel to nihče drug biti, nego on!“

Naglo, kakor blisk, so se mešale te misli po njegovih možganih; od trga bližajoči se koraki in gla-

si prebudili so ga iz njegovih sanj. Nenavadni krik, kojega je bil Guntram napravil, izbudil je najbližnje sosedo, priklical tudi mestno stražo, ki se je ravno s trdimi koraki bližala mestu, od kodar je odmeval krik.

Primator se je v hipu spametoval, zgrabil Guntrama za roko in velelvi slugam, naj se vrno domu, vlekla ga je naglo za seboj.

„Kaj“ branil se je na pol Guntram „sedaj, ko se pomoč bliža, hočemo opustiti morilčevo sled? Rana me sicer skeli, ali ne maral bi zato, samo ko bi ga zalotili.“

„Molči Guntram“ tolaži ga primator „čim manj izvedo ljudje o tej dogodbi, tem bolje je. Saj ti obljubim, da ne ostaneš brez osvete!“

S tem potolažen šel je Guntram radovoljno s primatorjem nazaj v hišo, ki je komaj noter stopivši brž duri za seboj zaprl, tako da je, ko je mestna straža, spremljevana od nekoliko sosedov, prišla na primatorjev vrt, bilo povsod tiho in tema.

„To je čudno“ oglaš se eden sosedov čez malo časa „saj sem vendar dosti natanjko klicati slišal „roparji“ iz primatorjevega vrta; nikakor se nisem mogel motiti.“

„Tudi jaz sem slišal enak krik“ pritrjeval je drugi „ravno sem se prebudil, a potem ni bilo ničesa več. Jarek, prašam, kaj je to neki bilo?“

„Jaz bi skoraj uganil“ meni tretji nagnivši se svojemu sosedu na uho „maršikaj se govori, ali mo-

se ne nadam, da to moje pismo primete, ker, prvo, moram je po estafeti odposlati, drugo pak mogoče, da je na avstr. meji odpečatijo in v Dunavo bacnejo. No, naj bode kakor hoče, samo želim, ako ga primete, da mi hitro odgovorite, da bodem saj znal, je-li pot zgrešilo ali ne.

Prosim Vas še, da bi mi saj nekoliko nekih slov. pesmi v partituri poslali, ker me je že več srbskih učiteljev za nje naprosilo. Mislim, da bi nam Slovencem v čast bilo, ako bi se slovenske pesmi i na obali Timoka razlegale. Ako je mogoče, pošljite mi dve ali tri pesmarice.

Dopisi.

Iz Goriške okolice 30. avg. (Izv. dop.)
(Enakopravnost pri Goriški Preturi). — Jako pametno misel je sprožilo naše polit. društvo „Sloga“, ko je sklenilo peticijo podati v dosego lastne okrajne sodnije Goriški okolici. Sedanja Pretura je preobložena z delom in slabo oskrbljena z uradnim osebjem; za to pa se strankam slabo ustreza, pravde se vlečejo na dolgo in skode in zgube so v prav mnogih primerih neizogibne. Glavna napaka, da ne rečem krivica, pa tiči v tem, da so kazenske obravnave, bodi se Slovenci bodi Italijani, izročene sodniku, kateri ne razume besedice slovenskega jezika, kakor je ne razumi njegov zapisnikar. Če se pomisli, da se ogromna večina kazenskih pravd obravnava talibog se slovenskimi strankami, da zadeva jo take pravde navadno najdelikatnejše, človeku najdražje stvari: osebno čast, poštenje, veljavo v človeškem društvu i. dr., da je ravno v takih pravdah neobhodno potrebno, ne samo dobro razumeti jezik, katerega stranke in priče govoré, ampak celo zmisel njihovih besedi zasledovati, da se ničesar krivo ne tolači in dosledno nikomur krivica ne dela, — če se vse to dobro preudarija, je pač težko razumeti, kako so se mogle kazenske obravnave pri naši Preturi takim rokam izročiti.

Da se ta velika nepriličnost še jasneje obelodani, naj omenim, kar sem iz zanesljivega vira pozvedel: Nedavno se je vršila pred tem sodnikom neka kazenska obravnava se slovenskimi strankami. Zatoženec je imel kot zagovornika italijanskega odvetnika, kateri za silo tudi nekoliko slovenskega razumi in govori. Tožitelj ni imel zagovornika in zapriseženega tolmača tudi ni bilo nobenega. Tožiteljeve priče so govorile slovenski in ker jih ni sodnik razumel, je nasprotnikov odvetnik njihove izpovedi per summa capita tolmačil in v zapisnik narekaval. Kedo bi ne sumil, da je odvetnik tako prevajal, kakor je njegovemu klientu najboljše ugajalo, in kako garancijo more imeti po tem takem slovenski tožitelj, da so izpovedbe njegovih prič prav zabilježene in da je dosledno razsodba pravična?

Ne, ne! Za tako enakopravnost se prav iskreno zahvaljujemo, pa tudi za tako varnost onih moralnih in materialnih interesov, kateri so postavljeni pod varstvo sedanje Preture.

Izpod Čavna na Vipavskem, 30. avgusta (Izv. dop.). — V tekočem letu se je v več časnikih čitalo, da je ljudstvo v nekaterih krajih zavoljo slabe lanske letine pomoči vdobivalo. V prošlem letu pa menda

goča je to, jaz nič ne rečem, ali mogoče je, da je bil to duh ranjega viteza iz Lstibora, ki je prišel obiskat primatorja v dan snubitve njegove hčere; je ravno med polnočjo.

Sosed se je prekrizal, stopil korak od vrta nazaj ter povedal brž najbližjemu, kar je ravnokar slišal. Nasledek tega je bil, da so v nekaterih minutah ne le sosede, temveč tudi stražniki celo to povest vedeli ter se hitreje od ondot odpravili, nego so prišli. Drugi dan se je razširjala ta povest kot resnična po cellem mestu, a kmalo je dospela tudi k ušesom primatorjevemu pod zavojem binavskega milcvanja, ker se je vedelo, da ga enaka povest najbolj razjari, a gospod Gottlich, primator česko-brodski, imel je malo prijateljev med sosedi.

„Ne, ne morem čakati do jutri, temveč še pred dnem moram biti iz mesta.“

„Kaj hudiča“ pravi Istvan, nakrat popolnoma izbušen; dvignil se je na postelji ter oprl začuden oči na Jana „kaj pa se je zgodilo, kako pak bode z najšim dogovorom?“

„Poslušaj, Istvan“ pravi Jan zaupljivo vsedši se k njemu na postelj „bilo bi prepozno, da bi pred teboj kaj tajil, kajti iz sinočnega razgovora lahko vse veš.“

„Vem, vem“ prikimal je Istvan z glavo „gospod iz Lstibora.“

„Jaz sem govoril se svojo ljubinko“ govoril je Jan dalje ne pečaje se za Istvanove besede „njena hubezen do mene ni ugasnila, le se silo dala se je spopasti z mladim Oeritom, a če se ne motim, bil

nij bilo v Avstriji dosti slabših letin in manjših pridelkov, kakor so bili v nekaterih občinah tukaj na Vipavskem. Vina je bilo prav malo in večina kmetov ga nij toliko pridelala in prodala, da bi bila mogla obresti dolgove in davke poplačati; fežola in tutšice se je malo več nego za seme pridelalo; sena je bilo dovolj, krompirja le za srednjo letino, zelja, repe, ajde in korenja pa nič in vendar nij dobilo naše ljudstvo od nikoder pomoči, zato pa bo prašal marsikdo, kako da so pa preživeli čez zimo.

Ko so kmetje zvedeli, da se dobiva v Gorici pri trgovcih turšica na upanje, napravljali so društva in so kot taka na podlagi pogodb turšico dobili, katero morajo plačati o sv. Martinu. Sicer je mnogo njih le malo na upanje vzelo, a pomagali so si vendar tako, da so mnogi s turšično moko drobne pšenične otrobe pomešali in iz te mešanice kruh pekli in polento kuhali; veliko njih niso niti soli imeli, namesto obele, o kateri se govoriti nij, so si pri premožnejših kislega mleka izprosili, in če se tega nij bilo, jedli so kruh ali polento brez soli in brez obele. Pijača jim je bila, se vé, le voda in še dobri kmetje niso mogli sebi in dninarjem vina privoščiti ampak le takozvanega kvako—žganja po 40 kr. bokal, s katerim so si le želedece kazili. Nekateri pa niti tega živeža niso imeli in preživeli so se s takim živežem, katerega niti imenovati nočem, vendar pa se je čuditi, da niso za lakoto umirali. Nij se zaradi tega čuditi, da se to, kar je na polji, nij varno in da se tatvine gode; zadeli jo je torej lansko leto nek dopisnik v „Soti“ izrazilvi se, da se je bati slabih nasledkov. Tako je bilo torej prošlo leto pri nas!

Da pa ti reveži niso dobili pomoči, mej tem, ko so jo v družih krajih pri tako slabi letini dobivali, kdo je temu kriv, če ne naši občinski nadzorniki sami; ali nij bila njih dolžnost naznaniti okrajnemu glavarstvu, da jih je v njihovi občini mnogo občanarjev, kateri niso le toliko pridelali, da bi svojo družino le za mesec dni mogli preživeti. Vlada bi bila menda uže kaj pomagala, ali če se jej ne prijavi, tudi pomagati ne vé. Naši župani menda le za druge reči bolj skrbé; na komisije ne pozabijo in jih ne odkladajo, kajti tam se dobi plačilo; komisijske stroške prav pridno zaračunijo in še bolj obilno nego c. kr. uradniki.

Ceravno je bilo torej lansko leto veliko uboštvo pri nas, vendar je ljudstvo s trpljenjem preživelo, da je le nekaj turšice na upanje dobilo. A o sv. Martinu bo treba turšico plačati, kajti trgovci bodo brez dvombe plačilo siloma tirjali in davkarija tudi uže prav dobro napreduje. Kje vzamejo ubogi ljudje potrebni denar, da vse to plačajo, kajti letošnja letina je zopet ničeva ali prav slaba. Sena edino je bilo precej; krompirja za srednjo letino, kateri je pa večini začel uže gnjiti; belega zita se tukaj prav malo prideluje, nekateri celo nič. Glavni pridelki so vino in turšica. Prva turšica je kazala prav lepo, ali žalibože nam jo je velika suša tako pritisnila, da se jo je prav malo slabe nadejati in bo le v močnih zemljah pridelek srednji; zadnje vsejane turšice je pri nas največ in ta je vsa uničena, ne bo je menda še za seme ne. Vinske trte imajo žalostno lice, bolezen je grozdi močno poškodovala, da ne rečemo, uničila; v nekaterih krajih bode morda nekoliko v drugih pa manj kot lani, to je skoraj čisto nič. Fežola je prav malo; ajde, zelja in repe se nič nadejati, kajti suša je uže vse uničila. Pa tudi se je bati, da bode pomanjkanje sena za živino, kajti na občinskih zemljiščih je vse rumeno in nij nič paše, tako, da se mo-

je ta njeni zoperni ženin, katerega sem ondi v primatorjevem vrtu rapil.“

„Ti si od hudiča, Jan“ smijal se je Istvan „govoril z ljubico ter ranilnjeneža ženina. To vse v enem hipu. Ali moral bi ga bil ubiti, dečko. in bilo bi pomagano v enem kratu tebi in njej“ pristavil je popolnoma resnobno.

„Lehko bi ga bil, pa nisem hotel“ reče Jan „vih tega je vže to dosti, da si bo primator vse prizadjal, da bi našel onega, ki je njegovega izvoljenega zeta ranil; a ko bi me v mestu zasačil, vedel bi koj, kaj se je zgodilo, in da bi brž našel vzrok zadrževati me, to ne bi moral poznati gospoda Gottlicha, primatorja česko-brodškega.“

Istvan je podprl brado ob kolena, a objemši jo z rokama sedel je nekaj časa v globokem zamišljenji. „To je, se vé, vse rés; ali zadrževati te ne sme“ pravi potem „kako pa bode z najinim dogovorom? Kje te najdem?“

„Dogovor se mora izpolniti“ trdi Jan „treba mi je sedaj več denarja, nego kedaj poprej, odkupiti moram Svatavo od njenega očeta in sovraženega ženina. Prvi del najinega dogovora, dovesti te varno do Prage, je vže izpolnjen, da, bil je vže izpolnjen, ko sva prestopila česko mejo; v deželi kralja Vavla si varno, ko bi tudi na svojih dveh vozih mesto sadja samo zlato in srebro vozil. Za to sem vže plačan. Drugi del najinega dogovora se glasi, da bi ti oskrbel kupca v Pragi za tvoje blago, ako mogoče iz dvora; a da me plačaš v Pragi, to je ravno, česar mi je treba.“

„Izvrsten razum imaš, Jan“ oglasi se Istvan „da,

ra uže sedaj živini se senom pokladati. Žalosten je zares pogled po Vipavski dolini. Da je temu tako, prepriča se lahko vsakdo, naj se le pelje po erarični cesti od Ajdovščine do Oseka. Črna prihodnost se torej kaže našemu ljudstvu; odverniti jo skušajte, možje, kojim je skrbeti za blagor Vaših občanarjev!

V Selu, 28. avg. (Izv. dop.) — Našemu kmetu bode letos gorje. Uže več let zaporedoma so bile slabe letine, mej katerimi se je lanska posebno odlikovala. Kmet, po takih okoliščinah v hudih stiskah, upal je, da bode saj letos boljše in da se saj skrbij za živež iznebi. Dolgo je smel upati, toda zadnji tedni so mu tudi to nado uničili. Suša pritiska tako, da ne bode potrebne polente. O trgatvi ne govorimo; ta je uže davno splavala po vodi, kajti večina onih vasi, po katerih nij še toča pridelkov in grozdja pobila, ne bode pridelala toliko vina, kolikor ga neobhodno potrebno za lastno hišo rabi.

Kaj bode, upraša vže sedaj drug družega? Vže lansko leto je lokota se strašno oostrojstvo na duri trkala in malo je kmetov, ki nijso bili vsled tega prisiljeni v dolgove zabresti. Kaj bode pa v prihodnjem letu?

Ako ne bodo dotične oblastnije za to skrbale, da se davki znižajo ali pa saj odložijo, in ako ne bodo za časa na to pazile, da bi črnemu uboštvo vsled slabih letin v okom prišlo, bodo imele v novem letu 1878 žalosten prizor pred očmi; posestvo za posestvom pride na boben in za gladom bodo ljudje umirali.

Toda vsakdo bode uprašal, s kakimi sredstvi bi se temu vboštvo v okom prišlo? Država, ki je sama nič manj kakor v sijajnih denarnih okoliščinah, vendar ne more ljudstva z denarom podpirati; izuzemši v najskrajnejšem slučaju, da bi ljudstvo od gladi po ulicah umiralo, bode kedo odgovoril. Na to sledeče. Kakor so lansko leto vlada in dotični deželni zbori na Avstrijskem za to skrbeli, da je ljudstvo bila prilika dana, da si je z delom vsakdanjega kruha zaslužilo, tako bode treba tudi pri nas ravnati. Dela, ki bi morala čez eno, dve ali več let izpeljana biti, naj se prihodnjo zimo začne. Tako n. pr. je goriški deželni odbor sklenil, kakor se sliši, da se bode cesta iz Črniče do Sela čez dve leti izvrševala. Ako je to istinito, naj se začne takoj letos, s tem bode tukajšnjemu ljudstvu veliko pomagano. Županije v okolici naj se v tem smislu na deželni odbor s prošnjo obrnejo in deželni odbor gotovo njih prošnjo usliši.

Ker sem uže pri tem, moram še drugi žulj objaviti, kateri našega kmeta jako boli. Nij veliko let od tega, kar je sme naš kmet v bližnjem gozdu drva za svojo rabo sekati. Se vé, da je bilo to večidel krivo, da se je gozd uničeval, in prav je, da se je temu v okom prišlo. Toda, kakor slišim, je šla vlada z enega ekstrema v drugi. Kmet mora sedaj drva v gozdu kupovati in to sicer prav drago, kajti dotični gozdni uradi ne dovoljujejo kmetu drevlja sekati, temuč je dajo po družih sekati. S tem se podražuje cena drvi v gozdu takó, da se kmetu ne splača po drva v gozd hoditi. Drva so pa neobhodno potrebna in ker denara nij, plačujejo sadna in druga drevca na polji, katera je kmet posekati prisiljen. Da nij to za poljedelstvo koristno, nij treba pojasnovati. Treba bode torej skrbeti, da se tudi temu v okom pride. Dotični gozdni uradi naj kmetu v gozdu za majhen denar drevlje odkažejo, katero sme sekati, in ko bi nasprot-

tako bode, a videl boš, da tudi stari Istvan ne pozabi svoje zaveze, kar se tiče tvoje plače, razumiš? A da ne bode skopuh; za čerta, čemu bi neki bil? Kje pa te najdem v Pragi?“

„Jutri te dojde tvoji vozovi“ prevdarja Jan. „Da bi si konji odpočili, moraš ostati tukaj še eno noč; pojutranjem, proti večeru, te bodem čakal pri špitalskih vratih v Pragi.“

„Dobro!“ pritrdi Istvan „a ko bi ta Nemec, ki je tukaj primator, kaj namerjal, zanesi se na me, da mu dam takov odgovor, da mu vsa želja po daljših vprašanjih preide. Sedaj pa lahko noč!“

„Ni se še svetlilo, bil je Jan vže na konju, ter plačal domačemu hlapcu, ki se je sicer čndil nad tako zgodnjim in nenadnim njegovim odhodom, svojega začudenja pa ni pokazal. „Gospod čuvaj vašo pot in pripelji vas k časnemu in večnemu cilju“ poslovil se je pri odhajajočem, bil se je vže navadil vrstice iz sv. pisma, s katerimi je tudi o najnavadnejših rečeh govoril.

Pražka mestna vrata so se ravno odprla, ko je do njih prijezdil Jan; in ko je v Brodu primator zapovedal, naj bi vse ptujce k njemu pripeljali, dirjal je vže Jan proti Uvalom.

Mojster krémar je prišel z Istvanom pred primatorja: „Nuj, tukaj sva, gospod Gottlich, gospod primator“, govoril je z nepreveliko spoštljivostjo, „kaj hočete mojemu gostu?“

Primator je na prvi pogled spoznal, da Istvan ni oni, kojega išče, vendar ga vpraša od kod in kam?

(Dalje.)

no ravnal, naj ga ostro kaznujejo. Kmet bode delo sam opravljaj, kajti plačati neče in ne more.

Iz Černič, 3. septembra (Izv. dop.) Povsod se sliši tožiti, da je slaba letina in velikidavki, in splošno, da so le kmeti obloženi z revami in težavami. Da se našim kmetom slaba godi, so mnogo tudi sami krivi. Naj pomislijo naši kmetje, ki po uradnih zahtevah vsako majhno reč letajo: Kolikor več uradnikov je vsled tega potreba, toliko več davkov se jim bode nakladalo. Uradniki ne živé od kamenja in zraka, ampak plačani morajo biti, kar pride vse na ramena kmetom. Omenim tudi, da večina naših kmetov se je udala majhnim prekupčijam, vsled česar zanemarijo svoje kmetovsko delo. Pridobé si mogoče pri prekupčiji na dan pedeset povcev dobička, pri svoji kmetiji na domu pa zapravijo, ker vse delo zaostane, zopet en goldinar in še več. Vsak kmet naj si zapomni stari pregovor; da „gospodarjevo oko debeli živino“ in tako je gospodarjevo oko pri vsakem delu potrebno, posebno pa pri kmetijstvu. Kmetje, kateri svoja dela doma zanemarijo zaradi prekupčije, pa tudi zaradi prepogostnih javnih plesov in zahajajo preradi v kerčme, postanejo potem pijantevalci in zapravljivci. Napravijo si dolgove in potem pa gre premoženje na boben. Kmetiški stan je, akoravno težak, nar lepši in ako je letos slaba letina, naj bi ne obupovali, temveč naj bi se za prihodnost bolj trudili in opuščali pijančevanje in zapravljanje. Po slabem vremenu se je nadejati zopet lepšega!

Pretekli petek, to je 31. avgusta, imeli smo tukaj konec šolskega leta s slovesno sv. mašo in zahvalno pesmijo. Po dokončani sveti maši pričelo se je izpraševati odraslene otroke. Omeniti moram, da so otroci v obče še precej dobro odgovarjali na upravljanja g. nadučitelja, pa tudi to moram opomniti, naj bi omenjeni g. svoje otroke za naprej boljše obnašanja učil, to bo otrokom v korist in njemu v čast. Izgovarjanje zaradi g. C. ni bilo vsem po volji; bolj bi bilo, da bi vsak pred svojimi pragom pometal, potem bi bilo vse pometeno. Druge malenkosti pa prepuščam družim gg., kateri so v šolskih zadevah bolj izurjeni nego jaz. Po poludne pa, ob 3 urah, se je pričelo izpraševanje prvega razreda. Posebno dobro se je tukaj skazala g. učiteljica in s tem dober odgovor dala vsem tistim, ki jo obrekujejo. Dopadalo se je tudi vsem lepo obnašanje njenih učencev in učenk, kakor tudi dobro izvršena ročna dela. Toraj Černičani bodite ponosni, da imate učiteljico, ktera tako dobro skrbí za izučevanje vaših otrok. Njej se pa poročimo, da bi nas mnogo let ne zapustila.

Iz Rifenberga 1. septembra. (Izv. dop.) Dne 30. avgusta imeli smo v Rifenbergu šolske preskušnje. Ob pol devetih zjutra zbrala se je šolska mladina iz Rifenberga in iz Berij v tukajšnji farni cerkvi k zahvalnici. Po sveti maši imeli smo preskušnje v Rifenbergu, popoldne pa na Brjah. Bilo je odličnih mož pri skušnji in želeli le je, da bi k prihodnji skušnji prišlo več roditeljev. Prepričajo se, da se njih otroci veliko za življenje neobhodno potrebnega naučé in potem bodo pa tudi z večim veseljem svoje otroke v šolo pošiljali in se tako ogibali neprijetnim kaznim. Odgovarjali so učenci izvrstno tudi na taka vprašanja, ki zanimajo tudi odrasle ljudi. Videvši to, bi nihče ne pridrževal svojih otrok doma in jim ne prikradeval dote, katere jim nobena sila ne bode mogla ukrasti. To nam pa daje tudi prepričanje, da so gosp. kaplan, oziroma katehet, kakor tudi gospoda učitelja svoji nalogi kos in da jo zvesto spolnujejo. Zlasti nauki spominjali bodo našo mladino v poznejih časih na njih učitelje.

Po poskušnji v Berjah povabi gosp. Žerjal vse, ki so se svojo navzočnostjo pri preskušnji berijsko šolo počastili, na kozarec dobre kaplice iz domačih vinogradov.

Občudovali smo breskve, katere nam je naš gostoljub ponudil; reči moram, da takih breskvi daleč okrog nisem videl in da v malokterem kmetem vertu se dobijo, v goriškem skoro gotovo ne. No, vse to kaže, da je praktičen kmetovalec in želeli bi le, da bi one zlahtne breskve jako pomnožil, da se bodo prihodnji unuki hvaležno spominjali starega moža. Konečno bi bili radi tudi eno zakrožili, a gosp. nadučitelj Poniž ni imel svojega kvarteta pri rokah.

Politični pregled.

Deržavni zbor cislajtanski sešel se je 4. t. m. na Dunaji po skorej dvomesečnih počitnicah. Perva seja je bila prav kratka in le za to menda, da so se poslanci po dolgi ločitvi jeden drugemu pozdravljali in občudovali, kako so temu in drugemu počitnice dobro teknile. Danes je druga seja. Poročali smo uže, da pride najpreje v obravnavanje davkovska reforma, a iz tega ne bode menda nič, kakor poročajo dunajski listi, kateri pravijo, da je nagodbino vprašanje izmenitnejše nego davkovska reforma. Nagodbino

vprašanje pride torej preje na versto in ker je to, kakor uže znano, jako zamotano, nij se nadejati njega rešitve pred novim letom, če bode sploh mogoče rešiti ga.

V zadnjem listu smo uže izrazili se, da se zabrani gališkemu deželnemu zboru sklepanje Rusijo psovajoče adrese. In res se je tako godilo. Po končani razpravi deželnega proračuna in drugih finančnih stvari je bil namreč na telegrafično povelje iz Dunaja gališki zbor od ces. namestnika zaprt. Tako je treba zavezati jezik besnim kričačem!

General Molinari, politiški in vojaški namestnik cesarjev v Vojni krajini, je dobil vsled protislovja z madjarskim ministerstvom v nekaterih krajiških vprašanjih dvomesečen odpust. Bajé se ne verne več na svoje mesto in bode bajé imenovan za to Franc Filipovič, komandujoči general na Moravskem.

Vsa Francija neizmerno žaluje; izgubila je svojega najzvestejšega sina, najboljšega državnika, bivšega predsednika francoske republike pred Mac Mahonom, Louis Adolphe Thiersa. Izguba bi bila skorej nenadomestljiva za republiko, ko ne bi imeli Thiers-ovega učenca, poznanega Gambetta, koji je bil baš sedaj pozvan pred Pariško sodnijo, da se zagovarja zaradi nekega političnega govora, katerega je imel v privatnem shodu v mestu Lille. Thiers bode pokopan na državne stroške v invalidnej prestolnej cerkvi. Vlada se boji velikih demonstracij, zato pa nabere za isti dan 20.000 vojakov, da se ne bode preveč kalil javni mir. Žalostno pač, da je treba takih pripomočkov, kar le spričuje, da je sedanja vlada oprta na bodala vojaška.

Koliko morajo terpeti sedaj Bolgari v Rumeliji, ne moremo si niti misliti. Vsak dan jih cele množice obesijo Turci, se vé, da jih popreje na vse mogoče načine trpinčijo. Angleški poslanik v Carigradu Layard je odločno protestoval, da se obešajo cele množice ubogih in po večini menda prav nedolžnih ljudi brez vsega rednega sodnijskega zaslišanja zatožencev, a Turki se za to niti ne zmenijo in obešajo in morijo Bolgare, kakor bi bili živina. In za take zveri turške se še potegujejo ljudje, kateri trdijo, da jih je uže oblizala zapadna kultura.

Na bolgarskem bojišču prodirajo Turci iz žzhodne strani in so Ruse, kateri se tukaj le branijo, skorej iz vseh njihovih pozicij ob desnem bregu Loma prepodili.

Osman paša zagrabil je bil Ruse pri Pelisatu, a bil je po hrabri junaški brambi odbit in izgrbil je nad 2000 mož mrtvih in ranjenih, Rusi pak samih 600.

Tudi iz Lovca so poskusili Turci z mnogobrojno vojsko prodreti proti vzhodnej strani in hoteli vzeti Rusom Selve, a niso le junaško bili odbiti, temveč izgubili so tudi Lovac, katerega so si Rusi v navalu pridobili. Turška izguba je bila velikanska.

Združena rumunsko-ruska vojska krenila je je proti zahodnej strani Plevne.

Iz tega sklepamo, saj je pa tudi lahko razvidno, da nameravajo Rusi Osman pašo z vso njegovo vojsko v Plevni zajeti in uloviti ali pa popolnem uničiti ga, da zadobé potem prosto gibanje proti Rumeliji in Mehemedovej vojski, opirajoč se na znane štiri tverdnjave mej Donavo, Dobručo in Balkanom.

Serbski poveljniki korov bodo kmalo odpotovali na svoja mesta. Knez Milan sam bode nadpoveljnik. Milica prve verste mora se nemudoma pripraviti na odpotovanje in milica druge verste je tudi pozvana v orožje. V kratkem, pravi se 15. t. m., planejo Serbi čez mejo.

Iz Azije javlja se preko Berulina, da je ruski general Alhazov vzel Turkom Suhumkalé na Črnem morji, kder so bili Turki koj iz početka stopili na ruska tla z namenom, zanetiti abhaški upor, katerega je po tem takem sedaj popolnem koncu. Zato pa se najberže vse te ruske vojne čete obrnejo proti turški meji in začne se stoprav sedaj zopet, energično bojevanje proti Batumu, Karsu in Bajazidu.

Razne vesti.

Poziv sl. rodoljubom! Nij še minulo leto dnij, kar je pogorelo v Ročinci 13 hiš, in uže zopet poroča dopisnik „Soče“ iz Kanala v svojem zadnjem dopisu o še huššem požaru, kateri je upepelil 62 poslopij. Škoda je cenjena čez 50.000 goldinarjev. Lanska letina je bila po vsem slaba za Ročince; letošnja bode še slabša in do sedaj uže pospravljene najboljše letošnje pridelke uničil jim je zadnji požar. Dvesto dvajset in štiri oseb je brez strehe in mnogim nij ostalo od njih imetja drugega nego ponošena delavna obleka. Položaj Ročincev je torej strašen in preti jim grozna revščina, ako se jim koj in izdatno v pomoč ne priskoči. Kanalci so hitro za nje nabrali 70 gl.; deželni odbor dovolil je 1000 gl.; radodarni grof Gyulai je podaril znamenito svoto in italijanski listi tudi pozivljajo, naj človekoljubi pomagajo ubogim Ročincem z denarnimi doneski; zato pa ne smemo tudi mi Slovenci zaostati. V ta namen Vas pozivljajo podpisana društva, da bi pobirali po vsem Goriškem vsakoršne milodarje za onesrečene Ročince. Darovi naj se blagovolijo pošiljati „predsedništvu narodne čitalnice goriške.“ Sprejem poslanih milodarov se potrdi v predalnih listih „Soče“. Hitre pomoči je silno treba. Dvakrat dá, kdor hitro dá, zato pa urno na delo! V Gorici, 5. septembra 1877.

Narodna društva: Goriška čitalnica, Slavec in Sloga.

Nadejamo se, da ne bodo vsled tega poziva tudi čitalnice, katerih je toliko na Goriškem, mirovale ter da bodo napravljale Besedo na korist pogorelim Ročincem. Goriška čitalnica napravi, kakor se nam poroča, stoprav meseca oktobra, ko bodo vse čitalnične moči zopet zbrane, Besedo na korist Ročincem. Koncerta nij mogoče v Gorici napraviti, kajti godba vojaška je draga, udeležba od italijanske strani vedno le mlačna in slaba; stroški torej veliki, dohodki pa majheni, takó, da bi se na ta način le malo dobilo čistega dohodka. Zato pa so sklenila goriška narodna društva predstojeci poziv, vsled katerega, nadejamo se, pride Ročincem obilnejše pomoči nego po koncertu. Treba bo pa tudi na to delati, da se prikljub Ročincem in drugim revežem v Soški dolini zaaluje. V to bi bilo prav, da bi deržavni zbor dovolil kako večjo svoto za popravo ceste skozi Sočko dolino na onih strmih klancih, kder se lahko vedno še kaka nesreča pripeti.

Pred tukajšnjo porotno sodnijo je bil dne 4. t. m. Jan. Foschia iz Videmskega okraja, zatožen zaradi ponarejanja bankovcev, tega zločina nekrivega spoznan in iz zavora izpuščen. Dne 5. t. m. versila se je porotna obravnava proti Val. Preglmu iz Loma zaradi tatvine. Jednoglasno je bil krivega spoznan in vsled tega obsojen na 6 let težkega zavora, poostrenega vsak mesec enkrat s tretim ležiščem.

Nova zastava tukajšnega Weberjevega pešpolka št. 22 se bode posvečevala v nedeljo zjutra v farni cerkvi sv. Ignacija na Travniku. Nuna jej bo presvitla cesarica Elizabeta, katero bode nadomestovala pri posvečevanju soproga primorskega namestnika, barona Pino-ta v Trstu. Ves polk z godbo bode pri posvečevanju postavljen na Travniku v polni paradi; konečno bode polk defiliraj pred svojim poveljnikom.

Ustrelil se je vojak tukajšnjega pešpolka. O uzroku samoumora se sledeče pripoveduje. Prišel je pozno v noči domú skozi duri zadržal za vojašnično naproti mesniški ulici. Duri so sicer vedno zaprte, a imel je svoj ključ. Ponočni vhod skozi te duri je pa oestro prepovedan, zato ga je zatožil nadlejtant, kateri ga je bil zasačil, pri višem predstojništvu vojaškem. Kaznovan nij bil bajé do sedaj še nikdar, zato se je pa tembolj bal kazni zaradi tega prestopka in ustrelil se je v svoji spalnici se svojo lastno puško nekda v usta, da je koj mertev obležal.

Voda v hribu sv. Gore je bajé uže najdena. V globotini 43 seznejev dospeli so skozi vedno kompaktno trdo skalo do kerškega kamenja in sliši se bajé uže sedaj prav natanko šumenje vode. Ko hitro kaj natančnega in zanesljivega poizvemo, priobčimo v našem listu, da se bodo vedeli po tem ravnati oni, kateri so namenili upotrebiti občudovanja vredno znanost gosp. Beraz-a, najditelja podzemeljskih studencev.

Pri volitvi jednega deržavnega poslanca za veliko posestvo Goriško dne 4. sept. oddalo se je 107 glasov. Voljen je bil priporočene Iscondeve stranke dr. Rafael Vicentini, inženir v Trstu. Slovencev se je tudi nekoliko udeležilo volitve, katerih glasove je dobil deželni odbornik dr. Abram. Deželni glavar, dr. Pajer, je dobil 8 glasov. Ko bi se bili Slovenci

le nekoliko živahnejše udeležili volitve, zmagali bi bili pri tej volitvi, a še toliko pooblastil se nij poslalo, da bi bili vsacega došli volilcev z jednim preskrbeli. Posebno malo volilcev je došlo iz Krasa in iz Brd, iz katerih krajev se je drugače vedno mnogo volilcev udeleževalo volitve bodisi osebno ali pa po pooblastilih. Kaj je temu vzrok? Menda, ker se je prepozno začelo delovati in ker niso narodni stražarji in buditelji na deželi svoje svete dolžnosti spolnili.

Narodna krojačnica, katero sta ustanovila slovenska krojača Fajdiga in Koršič, baje nema baš toliko dela, kakor bi bilo želeli. Goriški Slovenci raji drugim neslovenskim krojačem zaslužek dajo. To nij prav; nego mi bi morali v prvi vrsti za to skrbeti, da podpiramo svoje ljudi: domoljubne slov. rokodelce. Zdaj pride zima, treba bo marsikateremu obleke. Zaradi tega pa prav gorko priporočamo „narodno krojačnico“, kaja vsakovrstna dela prav lepo in po nizki ceni izvrši. Nahaja se v Gorici v Rabatišči N.o 12.

Učiteljsko imenovanje. G. Anton Leban, do sedaj v Ribnici na Štorskem, imenovan je učiteljem v Sežano; a izpitani uč. kand. Janko Leban učiteljem v Komen.

Za Ročinske pogorelce je daroval g. Ivan Gorjup veliki posestnik v Proseku gl 10.

Sedmi občni zbor cecilijanskega društva bo letos v Biberach-u 11., 12. in 13. septembra. Program je jako raznovrsten in zanimiv. Naj tu sledi iz vsega programa le pevski oddelek. Torej, 11. sept. Slovesne večernice (Molitor op. 17. Sect. II.). Falso bordoni od Cima-e, Witt-a, Molitor-ja. Salve regina z. Mettenleiter op. 26. — Zvečer muzikalčna zabava. — Sreda, 12. septembra. Ob 8 in pol: Pri škofovem prihodu „Sacerdos“ z. Andr. Gabrieli (Mus. div. Tom. II. p. 481). Velika maša „Vidi speciosam“ za 6 glasov z. Vittoria (Mus. div. pars II.) Graduale za 7 glasov z. Schütty. Propr. Missae iz „graduale rom.“ — Popoludne ob 3. Obiskovanje Najsvetejšega. Chingen, St. Gallen, Biberach in šole v Biberach-u so zastopani s svojimi zbori pri tej cerkveni produkciji in pelo se bode: 1. „Komm hl. Geist“ 2. „O Haupt voll Blut und Wunden“ eno- in štirglasno, pojo otroci. 3. O beatum Pontificem (pozdravljenje cerkvenega patrona sv. Martina) z. Luka Marenzio. 4. „Sanctus“ in „Agnus Dei“ iz maše „octavi toni“ z. Koenen. 5. Domine refugium za 5 glasov z. Aiblinger. 6. Ave Maria z. Greith. 7. O salutaris z. Liszt. 8. „Responsorium in Coena Dom.“ z. Giov. Croce. 9. Exaudi Domine z. Fr. Schmidt. 10. „Sanctus“ za 6 glasov z. prof. dr. Stark. 11. Miserere z. Diebold op. 5. 12. Te Deum za 6 glasov z. Kaim. — Zvečer ob pol 8. Svetni koncert. Petje in godba, sodelujejo vse pevske moči iz Biberach-a in Chingen-a. V programu so zastopana sledeča imena: Gluck, Beethoven, Haydn, Mozart, Gade, Mendelssohn, Schumann, Silcher itd.

Četrtek 13. sept. Cerkevno petje, kterege se vdeležijo zbori iz Wolfegg-a, Habsthal-a, Sigmaringendorf-a, Laupheim-a, Ulm-a, Sigmaringen-a, Ochsenhausen-a, Chingen-a, Munderkingen-a, Weingarten-a, Saulgau-a, St. Gallen-a in Biberach-a, skup kakih 400 glasov, zraven teh bo sodelovalo še 60 otrok iz kralj. sirotišnice v Ochsenhausen-u.

Ob 7. uri: Koralni requiem za umrle ude cecilijanskega društva. — Ob 8 in en četrt generalna poskušnja za vse zборе. — Ob 9 in pol velika maša Missa „Aeterna Christi munera“ za 4 glase z. Palestrina. Offertorium „Assumpta“ z. Greith. To vse pojo vsi zbori. — Popoludne ob 2 in pol. Drugo obiskovanje Najsvetejšega. 1. Zbor iz Wolfegg-a poje: a. „Ecce quomodo“ z. Handel. b. Offertorium in Ascensione Dom. z. Schaller. 2. Zbor iz Habsthala poje: a. „Gloria“ iz maše „Missa secunda“ z. Haller. b. „Cantate Dom.“ z. L. Hassler. 3. Zbor iz Sigmaringendorf-a poje: „Gloria“ in „Sanctus“ iz maše „in hon. S. Annae“ z. Ad. Kaim. 4. Zbor iz Laupheim-a (moški zbor) poje: a. „Ecce Domine“ z. Aiblinger. b. Tantum ergo z. Mohr. S. J. 5. Zbor iz Ulma poje „Kyrie“ iz „Missa“ z. Birkler. 6. Zbor iz Ochsenhausen-a poje: „Kyrie“ iz „Missa Papae Marcelli“ z. Palestrina. 7. Zbor iz Sigmaringen-a poje: a. „Qui sedes Domine“ za 4 glase z. Stuntz b. „Justus ut palma“ za 6 glasov z. Haller. 8. Zbor iz Chingen-a poje Offertorium pro festo s. Laurentii za 5 glasov z. Fr. Witt. 9. Zbor iz Munderkingen-a poje „Haec dies“ z. C. Ett. 10. Zbor iz Weingarten-a poje: a. „O pulcherrima“ za 5 glasov b. Weihnachtslied z. Jak. Reiner. 11. Zbor iz Saulgau-a poje 5 glasni Credo iz maše „Trahe me“ z. Vittoria. 12. Zbor stolne cerkve v St. Gallen-u poje „Kyrie“ in „Gloria“ iz „Missa choralis“ z. Liszt. 13. Otroci (60) iz kraljeve sirotišnice v Ochsenhausen-u pojo: a. „Vere languores“ z. Lotti b. Ave maris stella z. Birkler c. (z učitelji) in festo s. Antonii Responsorium z. O. Dressler. 14. Zbor iz Biberach-a poje: „Veritas mea“ za 8 glasov z. Witt. 15. „Credo“ iz „Missa Papae Marcelli“ pojo zbori iz Chingen-a, Saulgau-a in Biberach-a. 16. Vsi zbori skup pojo:

a. „Dies sanctificatus“, graduale za božič z. Birkler b. „O salutaris“ z. Singenberger c. „Angelus Domini“ z. Stehle. — Potem v spomin vseh umerlih sobratov: Herr gib ihnen die ewige Ruhe.

Za sklep: Splošno ljudsko petje: „Hvala bod' Gospod Bogu“ itd.

To je v resnici raznovrsten in zanimiv program, ki v vsakem oziru prekosi lansko leto izdani. Kdor ima veselje in željo, kaj dovršenega slišati in mu okoliščine in—finance to dopusté, naj gre v Biberach, žal mu ne bo, za to mu je porok cecilijansko društvo in—nedosegljivi Adolf Kaim, ki je načelnik slavnostnega odbora.

Iz sežanskega okraja se nam piše: Nočem Vam denes poročati o vremenu, niti o veseljah. mariveč kaj tacega, kar se le more pričakovati od neolikane in ošabnega človeka. Nij dolgo, kar sem se peljal skoz nabrežinsko postajo; prišedši tija grem se okrepčat s kazarcem pive v restavracijo. Poleg mene pri bližnji mizi je sedela velika i imenitna oseba; bila je pri seji okr. šolskega sveta v Sežani. Prav ponosno pripoveduje dvema c. k. gospodoma o okr. šol. sveta imenitnih predlogih. A pustimo to, saj vsak človek čestokrat pozabi na to, da „lastna hvala smerdi.“ Ta velika oseba pa je kar javno omenjenima gospodoma pravila, kaj se je govorilo pri seji o njegovih gosp. kolegih; češ, saj on je več kot oni! Tako je n. pr. pripovedoval, da se je morala ednemu g. učitelju dovoliti plača za tri mesece naprej (onega gospoda je osebno imenoval). Ravno tako je o nekem drugem g. učitelju trosil laži, da Bog me! Imenoval ga je nemirneža i nezmožneža. Sokolovo oko mora imeti, da vidi iz svojega zakotja čez 4 vasi.

Vprašam, slavní gospodin, ste li Vi vredni zasedati tako mesto? Nijmate toliko močatosti v sebi, da bi stvari, ki se godé pri tacih sejah, zamolčali? Ali je Vaša dolžnost objavljati ali zakrivati, kar se pri seji sklene? Gospodom kraškim učiteljem tudi zamerim, ker so si tacega kolega zbrali kot svojega zagovornika i podpiratelja v šolski svet. Mar nijso drugi gospodje učitelji sposobnejši i tudi vrednejši tak sedež zasedati?

Omenjeni gospod je kratko rečeno bolj podoben kakemu kraškemu kmetu nego učitelju. Primrneje bi mu bilo pečati se s kupčijo telet i masla nego se šolstvom. Naj dostavim še, kako se je oni gospod pred nekolikimi leti širokoustil po Gorici, ko je delal učiteljski izpit. Večkrat se je izrazil, da je končal črno šolo i, Bog vé, še kaj. Dalje je javno psoval svoje kolege, da ne prestanejo izpita, ker nijmajo zmožnosti. Vprašam gospodine, za koliko bolje ste Vi napravili izpit nego Vaši kolegi? Znižajte si oni široki klobuk še bolj na oči—pa tudi Vašo glavo. Toliko Vam in Vašim gospodom kolegom za prihodnje.

Prijatelj učiteljev.

Tržno sporočilo firme Jos. Pipan et Comp. v Trstu dné 1. septembra 1877.

Naš trg se nij po zadnjem sporočilu dosti spremenil; cene slehernega blaga ostale so jako trdne, poskočilo pa je sopet olje in cena koruze vedno še raste. Začelo je dohajati nekoliko več komisij za notranjsko in naši trgovci se nadejajo, da jim bodo zadnji meseci leta z delom to nadomestili, kar jim je odšlo čez poletje. Začela je tudi trgovina z domačimi pridelki in se posebno nov rudeč fežol prodaja po še precej ugodnih cenah. Ker skoro nij dvomiti, da bode vojska trajala tudi čez zimo in na spomlad, je torej malo nade, da se naši splošni trgovini tako hitro zboljša, prav za prav ozdravi podlaga. Valute so v preteklem mesecu skoro vedno prav nizko stale, mej tem, ko so nekateri papirji pridno rastli,—vendar pa je to stanje naše borse jako čudno in nenaravno, zarad česar nij dosti zidati nanj.

Te dni je na našem trgu falirali jako močna in poštena kuća Zündel & Comp., ki se je bavila s svetovno trgovino in imela svetovni kredit. Pasivnost so znašale čez 800000 gld., za katere pasive se bode našlo pokritja k večjemu za kakih 30 do 400/0; zguba zadeva večinoma inostranske trge, domačega komaj četrti del.

Omenjena kuća bila je dosti engazirana na Italijanskem, kder se take zgube prepogostoma ponavljajo in torej trgovca svari, naj bode previden, če uže kaj dela z Italijo.

Kava. — Cene tega blaga so padle tam v začetku preš. meseca za 20/0, od tiste dobe pa so ostale stalne in trdne; cene finih sort pa so naspremenjeno trdne. Kava Rio nižje baže velja gl. 101 do 102, srednje gl. 103—104, dobre srednje gl. 105—106, fine gl. 107—108, najfinejše gl. 109—110, najfinejše zbrane gl. 114—117, Bahia gl. 100—105, St. Domingo gl. 114, Java gl. 122—130; Malabar native srednje baže gl. 115—116, fine in najfinejše gl. 120—122, Malabar plant. fina in najfinejša gl. 138—156, Ceylon nat. fina in najfinejša gl. 118—122, Ceylon plant. srednja gl. 140—145, fina in najfinejša

gl. 150—158, Ceylon solza (Perl) gl. 158; Moka zbrana gl. 134—136.

Drugo kolonijsko blago; sladka škorja v zabojih gl. 77—80, nageljnovi cvečiči (Zanzibar) gl. 172—176, poper Singapore gl. 52—53, poper Penang in Batavia gl. 49—50, piment angleški gl. 61.

Olje oljkino. — Cene tega blaga še zmerom rastejo in nij še prav nobene nade, da bi padle, ker še zmerom primanjkuje blaga in nova letina slabo kaže. Danes se prodaja lepo jedilno olje dalmatinsko in istersko po gl. 55 1/2, lepo čisto Lecce po gl. 55 1/2—56, najfinejše jedilno Lecce po gl. 58—60, Corfu gl. 53—61, fino namizno Monte St. Angelo gl. 69—70, finejše gl. 71, najfinejše gl. 73, francosko Aix gl. 75, bombažovo olje Bristol I gl. 48, navadno gl. 46, ribje olje hamburško (3 kr.) gl. 75—80, laneno olje angleško gl. 44—45, terpen-tinovo olje francosko gl. 75—80.

Sadje. Začele so dohajati ladije z novim blagom in prodaja se novega grozdčiča, novih cveb sultanin, novih rožičev po nekoliko viših cenah, vendar pa so te cene le začasne in utegnejo brže kaj pasti, nego pa porasti, posebno pri rožičih, v katerih je bila dobra letina. Fig primanjkuje, pričakuje se nekaj novega blaga; toda letos nij upati na lepe in okusne fige. Mandlji rastejo močno v ceni, ker je bila slaba letina za to sadje. Novi rožiči veljajo denes gl. 10—10 1/2, cvebe sultanine I gl. 30, II gl. 27, grozdčiče (uva passa) Zante gl. 25, limoni (1 zaboj) gl. 7—8, pomeranče gl. 7—8, mandlji gl. 98—102.

Riž. — Kakor smo uže zadnjič izrazili se, je v rižu zdaj malo posla in cene težijo bolj na ponižanje, nego pa na povišanje. Italijanski riž velja od gl. 22—26, Rangoon I gl. 18.50—18.75, II gl. 17, Siam gl. 16.

Špeh in mast. Špeha cene so še precej trdne, masti cene pa še zmerom padajo. Špeh v zabojih po 16—17 kom. gl. 59—60, po 19—21 kom. gl. 58—58 1/2, mast Bancroft gl. 64, Wilcox gl. 62—63, loj dalmatinski gl. 51 1/2.

Petroli. — Kakor smo zadnjič dobro uganili, petrolij se suče zmerom okoli cene gl. 17—17 1/2, zadnji čas postala je cena bolj trdna in mogoče je, da poskoči do gl. 18, pa ne za dolgo časa, ker se v kratkem pričakujejo 4 ladije s tem blagom, kar bode uplivalo na znižanje cene, katera pade morda po tem sopet na gl. 17. Na previdenje za zadnje tri mesece v tem letu nij mogoče kupiti pod gl. 18 1/2, ker nadvlada mnenje, da utegne na zimo to blago poskočiti na gl. 19 in čez; sicer pa se to le malo merodajna mnenja, ker petrolij je blago, ki še odteguje se kolikaj pozitivnim kalkulacijam. Danes velja petrolij v sodih gl. 17 1/2 do 17 3/4, v zabojih gl. 21.

Domači pridelki. Dobro maslo gre hitro izpod rok in po dobrih cenah; tudi nov fežol je iskano blago in se še precej dobro plačuje; za rudeči letošnji fežol dosegle so se cene od gl. 12 do gl. 12 1/2 za lepo maslo pa od gl. 92 do gl. 96.

Zito. Uganili smo zadnjič, ko smo pisali, da bode koruza še porastla; denes velja lepo blago uže gl. 6 funtov 116 prost, na tuk. kolodvoru in nižje vrste koruza iz Rumelije gl. 5.80 funtov 116 in pri vsem tem so cene tega blaga v Trstu še zmerom veliko nižje, nego pa v Sisku in na Ogorskem. Pšenica stara prodaja se še zmerom po starih cenah; Taganrog gl. 15—15 1/2 kvintal, italijanska banaška pa po gl. 14 1/2—15. — Ker pa so v Angliji in na Francoskem te dni cene poskočile se imamo nadejati tudi tukaj viših cen; vendar pa ne prav zdatnega in rapidnega porastanja. — Posebno dobro plačuje se ječmen, katerega tukaj popelnoma primanjkuje.

Oznanilo.

Podpisano županstvo naznanja, da bo dne 15. sept. tekočega in vsacega naslednjega leta v Dornbergu letni terg za živino in različno drugo blago.

ŽUPANSTVO V DORNBERGU,

16. avgusta 1877.

Josip Šinigoj, župan.

Naznanilo.

Gospodične dobé stanovanje in ceno preskrbljevanje pri Antoniji Maurer, učiteljici v Via Ascoli (Ghetto) h. št. 9, prvo nadstropje v Gorici.